

Personer med dobbeltdomicil – skattemæssigt hjemsted

Mange personer oplever at arbejde i et andet land end det, de er bosat i. I disse situationer kan man opleve, at begge lande hævder, at man er fuldt skattepligtig til det pågældende land – dobbeltdomicil.

AF STATS-AUTORISERET REVISOR,
PARTNER KASPER VINDELEV,
PKF MUNKEBO VINDELEV
STATS-AUTORISERET
REVISIONSAKTIESELSKAB

Nedenfor følger et overblik over reglerne samt over, hvordan de i praksis håndteres.

Normalt kan problemstillingen løses via *dobbeltbeskatningsoverenskomsten* mellem de to lande. Hvis der er en. Men det er ikke så simpelt, som man skulle formode.

Dobeltdomicil

Dobeltdomicil er defineret som situationen, hvor en person er fuldt skattepligtig til to lande som følge af bopæl i begge lande. Den fulde skattepligt opstår på grund af bopælen i begge lande. Modsætningen til fuld skattepligt er begrænset skattepligt, hvor skattepligten følger af en indkomstkilde i et andet land end bopælslandet.

Et typisk eksempel med dobbeltdomicil kunne være en person (f.eks. en dansker), bosat i Danmark, der arbejder i f.eks. Tyskland, hvor vedkommende anskaffer sig en bolig, og hvor vedkommende fortsat har en helårsbolig til rådighed i Danmark samtidig med, at arbejdslandet Tyskland gør krav på fuld skattepligt til Tyskland.

Den skattemæssige håndtering af samtidig fuld skattepligt til to lande afhænger af, om Danmark har en dobbeltbeskatningsoverenskomst med det pågældende land.

Ingen dobbeltbeskatningsoverenskomst

I Danmark gælder *globalindkomstsprincippet*, som medfører, at fuldt skatte-

pligtige personer skal beskattes af deres *globale indkomst*.

Hvis personen i samme indkomstår bliver fuldt skattepligtig til et andet land, som Danmark *ikke* har en dobbeltbeskatningsoverenskomst med, skal personens samlede globale indkomst fortsat beskattes i Danmark, og personen vil blive *lempet* i sin skatteberegning (som værn mod dobbeltbeskatning af indkomsten fra det pågældende land).

Lempelsesmetoden bliver i tilfælde uden en dobbeltbeskatningsoverenskomst løst via Danmarks interne lempelsesregler. Yderligere beskrivelse af lempelse følger nedenfor i sidste afsnit.

Dobbeltbeskatningsoverenskomst

Når en person, der fortsat er fuldt skattepligtig til Danmark, tillige bliver fuldt skattepligtig til et andet land, som Danmark har indgået en dobbeltbeskatningsoverenskomst med, skal vedkommende overfor de danske skattemyndigheder godtgøre, at der foreligger fuld skattepligt til det andet land. Til dette formål skal det andet lands skattemyndigheder underskrive og stemple en blanket (02.034A) og først herefter vil Skattestyrelsen forholde sig til, hvor det skattemæssige domicil i henhold til dobbeltbeskatningsoverenskomsten er.

Herefter løses konflikten ved hjælp af den artikel i den pågældende dobbeltbeskatningsoverenskomst, der omhandler *skattemæssigt hjemsted*.

Det skattemæssige hjemsted fastlægges efter fastsatte kriterier (mere herom nedenfor) personens *domicilland*, og det andet land får herefter status som *kildeland*.

I forhold til fastlæggelsen af det skattemæssige hjemsted er langt de fleste danske dobbeltbeskatningsoverenskomster opbygget, så de følger *OECD's modeloverenskomst*.

Det skattemæssige hjemsted (*domicillandet*) er ifølge denne der, hvor personen:

- Har fast bolig til rådighed
- Har de stærkeste personlige og økonomiske interesser (centrum for livsinteresser)
- Sædvanligvis opholder sig
- Er statsborger

Kriterierne er nævnt i prioriteret rækkefølge, hvor man kun går videre til det næste kriterium, hvis spørgsmålet ikke er løst på grundlag af det aktuelle krite-

rium. Der er tale om en konkret vurdering i hver situation.

Nedenfor følger kommentarer til de 4 punkter.

Fast bolig

En person med dobbeltdomicil er som udgangspunkt skattemæssigt hjemmehørende i det land, hvor vedkommende har fast bolig til rådighed.

Hvis man som dansker, der arbejder i udlandet, udlejer sin bolig i Danmark, kræver retspraksis, at den udlejes i mindst 3 år, for at man betragtes som ikke havende fast bolig i Danmark.

Hvis man som fraflyttet dansker fortsat har rådighed over en dansk helårsbolig, samtidig med, at man har adgang til fast bolig i arbejdslandet, må man "gå videre" til næste punkt (centrum for livsinteresser) for at fastlægge det skattemæssige hjemsted.

Centrum for livsinteresser

Ved fastlæggelsen af centrum for livsinteresser inddrager man personens personlige og økonomiske forbindelser i vurderingen. Der vil ved bedømmelsen blive taget hensyn til familie (og hvor den befinder sig) samt sociale forhold, beskæftigelse mv.

I mange tilfælde vil punktet centrum for livsinteresser afgøre sagen, men ikke altid. I givet fald må man i vurderingen gå videre og inddrage sædvanligt ophold.

Sædvanligt ophold

Begrebet sædvanligt ophold fortolkes bredt og i forhold til hyppighed, varighed og regelmæssighed af ophold, som udgør en del af en persons livsvaner og altså ikke blot af midlertidige vaner. Anvendelsen af dette kriterium kan derfor ikke afgøres simpelt ved f.eks. at opgøre, i hvilket af de to lande personen har tilbragt flest dage i en given periode, selvom fordelingen i dansk retspraksis ofte og typisk tillægges stor betydning i vurderingen af sædvanligt ophold. Skulle sædvanligt ophold ej heller have afklaret sagerne, så må man gå videre til det sidste punkt om statsborgerskab.

Statsborgerskab

Når man til dette kriterium, for at afgøre en situation med dobbeltdomicil, vil sagen som oftest være løst. Dog kan der forekomme situationer med enten dobbelt statsborgerskab eller intet statsborgerskab i et af de to lande. I disse situationer må konflikten løses ved gensidig aftale mellem de to lande.

Domicillandets beskatningsret og lempelse

De fleste lande beskatter efter globalindkomstprincippet (som Danmark). Det medfører, at landet beskatter fuldt skattepligtige personer efter landets nationale regler af al (global) indkomst. Når en person er fuldt skattepligtig til to lande mellem hvilke, der er indgået en dobbeltbeskatningsoverenskomst, vil denne afgøre det skattemæssige hjemsted (*domicillandet*), hvorved det afgøres, hvilket af de to lande, der må beskatte personens globale indkomst. Det andet land får status som kildeland, og det må derfor udelukkende beskatte indkomst af kilder i det pågældende land. Derudover er det et krav, at landet er tillagt beskatningsretten til sådanne indkomster fra kildelandet i henhold til dobbeltbeskatningsoverenskomsten. Domicillandet er ifølge dobbeltbeskatningsoverenskomsten forpligtet til at give *lempelse* i skatten for skat af indkomst, som kildelandet er tillagt beskatningsretten til.

Lempelsesmetoden i langt de fleste danske dobbeltbeskatningsoverenskomster er *credit*. Det betyder, at den danske skat maksimalt vil blive nedsat med skatten betalt i udlandet (kildelandet) af den pågældende indkomst. I forskellige situationer er lempelsesmetoden *eksempion*. Eksempionlempelse medfører, at der reelt ikke skal betales dansk skat af indkomsten, som dog fortsat skal selvangives i Danmark (på grund af globalindkomstprincippet).

Eksempionlempelse kan personen vælge at få på lønindkomst i henhold til ligningslovens §33A, når en række betingelser er opfyldt (dette kommer der ikke yderligere ind på i nærværende artikel).